

ความต้องการจำเป็นการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
สกลนคร

Needs Assessment of the Quality Assurance Operation of Schools

Under the Secondary Educational Service Area Sakon Nakhon

ไชยา ภาวะบุตร¹

Chaiya Pawabutra¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สกลนคร กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ในปีการศึกษา 2566 จำนวน 339 คน ได้มาโดยในการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) จำแนกเป็นผู้บริหาร จำนวน 67 คน และครู จำนวน 272 คน จากจำนวน 45 โรงเรียน เก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัย การบริหารและความสำเร็จของการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ค่าดัชนีเรียงลำดับความต้องการต้องจำเป็นแบบปรับปรุง (Modified Priority Needs Index; PNI_{Modified})

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัจจุบันการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ตามทัศนะของผู้บริหารและครู โดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง
2. สภาพที่พึงประสงค์การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามทัศนะของผู้บริหารและครู โดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก
3. ความต้องการจำเป็นการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามทัศนะของผู้บริหารและครู โดยเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ของสถานศึกษา การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพ การศึกษาภายใน การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (SAR) การติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษา การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ

ABSTRACT

The purposes of this research were to study current conditions, desirable conditions, and the necessity of educational quality assurance in schools under the Secondary Educational Service Area Office Sakon Nakhon. The

คำสำคัญ: ความต้องการจำเป็น การประกันคุณภาพคุณภาพภายใน

¹รองศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

²Associate Professor, Ph.D. in Education Administration Faculty of Education Sakon Nakhon Rajabhat University

*ผู้ติดต่อ, อีเมล: ไชยา ภาวะบุตร, chaiya.p@snru.ac.th

รับเมื่อ 13 สิงหาคม 2566 แก้ไข 15 กันยายน 2566 ตอรับ 18 กันยายน 2566

samples were collected by using multi-stage sampling, consisting of 67 administrators and 272 teachers, yielding a total of 339 participants from 45 schools under the Secondary Educational Service Area Sakon Nakhon in the academic year 2023. The data collection instrument was a set of questionnaires on school administrative needs for educational quality assurance in schools. Statistics for data analysis were mean, standard deviation, and Modified Priority Needs Index (PNI Modified).

The findings were as follows:

1. The current conditions of educational quality assurance in schools by the administrators and teachers were overall and each aspect at a moderate level.
2. The desirable conditions of the educational quality assurance in schools of the administrators and teachers were overall and each aspect at a high level.
3. The needs for educational quality assurance in schools by administrators and teachers were ranked in order of importance from most to least as follows: the compilation of the Educational Development Plan (EDP), the operation of the Educational Management Development Plan, the assessment and verification of educational quality, the compilation of the Self-Assessment Report (SAR), the operational monitoring for the development of the institution, the Education Standardization and, the institutional quality development

Keywords: Needs Assessment, Educational Quality Assurance

ภูมิหลัง

การประกันคุณภาพการศึกษา เป็นการประเมินผลการดำเนินการของสถานศึกษาเพื่อตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษาโดยบุคลากรของสถานศึกษาหรือหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียว่าการดำเนินการของสถานศึกษามีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐานที่สถานศึกษากำหนด ดังนั้นการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาจึงถูกสร้างขึ้นเพื่อให้เกิดความมั่นใจแก่ทุกฝ่ายว่า การจัดการศึกษาของสถานศึกษาจะคงรักษาไว้ซึ่งมาตรฐานกระทรวงศึกษาธิการจึงให้มีการพัฒนา ระบบการประเมินและการประกันคุณภาพการศึกษา โดยมีนโยบายปรับปรุงมาตรฐานและตัวชี้วัดให้มีจำนวนน้อยลง กระชับและสะท้อนถึงคุณภาพอย่างแท้จริง เน้นการประเมินตามสภาพจริง ไม่ยุ่งยาก สร้างมาตรฐานระบบการประเมิน เพื่อลดภาระการจัดเก็บข้อมูล ลดการจัดทำเอกสารที่ใช้ในการประเมิน สถานศึกษาจึงต้องให้ทุกฝ่ายทุกคนได้รับรู้ และปฏิบัติงานในหน้าที่ที่รับผิดชอบให้บรรลุถึงเป้าหมาย คือมาตรฐานที่สถานศึกษากำหนดและร่วมรับผิดชอบต่อผลการจัดการศึกษาที่เกิดขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561, หน้า 2)

ความต้องการจำเป็นเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องได้รับการตอบสนองโดยเกิดการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ว่าเกิดช่องว่างมากน้อยเพียงใดและมีความสำคัญมากน้อยเพียงใดที่จะต้องได้รับการพัฒนาและปรับปรุงแก้ไข (เอกพจน์ สิงห์คำ, 2560, หน้า 25)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร เป็นหน่วยงานหนึ่งในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา และให้ความสำคัญกับการประกันคุณภาพการศึกษา จากรายงานผลการประเมินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา 2559 - 2565 มีผลการประเมินผ่านทุกโรงเรียน โดยมีโรงเรียนที่ได้ระดับการประเมินดีเยี่ยม 25 โรงเรียน ระดับดี 18 โรงเรียน

และระดับดี 2 โรงเรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23, 2560) โดยใช้มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ด้วยเหตุผลและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาความต้องการจำเป็นการดำเนินการประกันคุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร เพื่อนำไปเป็น แนวทางการพัฒนาความสำเร็จของการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ด้านการจัดการศึกษาให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

คำถามการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดคำถามการวิจัยไว้ ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ตามทัศนะของผู้บริหารและครู อยู่ในระดับใด
2. สภาพที่พึงประสงค์การดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ตามทัศนะของผู้บริหารและครู อยู่ในระดับใด
3. ความต้องการจำเป็นการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ตามทัศนะของผู้บริหารและครู มีการเรียงลำดับความสำคัญเป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการวิจัยไว้ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ตามทัศนะของผู้บริหารและครู
2. เพื่อศึกษาสภาพที่พึงประสงค์การดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ตามทัศนะของผู้บริหารและครู
3. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ตามทัศนะของผู้บริหารและครู

กรอบแนวคิดการวิจัย

การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สกลนคร ตามบทบาทหน้าที่ของสถานศึกษาในการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ในแนวทางประเมิน คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา (สำนักทดสอบทางการศึกษา สพฐ., 2561, หน้า 67 – 68) ซึ่งได้กล่าวถึง การจัดทำมี ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา 7 ขั้นตอน ได้แก่

1. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
2. การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
3. การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
4. การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายใน
5. การติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ

6. การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (SAR)

7. การพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

1. สถานภาพการดำรงตำแหน่ง
 - 1.1 ผู้บริหาร
 - 1.2 ครู
2. ขนาดโรงเรียน
 - 2.1 ขนาดเล็ก
 - 2.1 ขนาดกลาง
 - 2.2 ขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ

- สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น**
การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
1. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
 2. การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
 3. การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
 4. การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายใน
 5. การติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษา
 6. การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (SAR)
 7. การพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารและครูจาก 45 โรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 2,245 คน จำแนกเป็นผู้บริหาร จำนวน 84 คน และครูจำนวน 2,161 คน
กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครูจาก 45 โรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 โดยใช้ตารางของ Krejcie and Morgan ได้กลุ่มตัวอย่างขั้นต่ำ จำนวน 329 คน แต่ในการวิจัยครั้งนี้กำหนดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 339 คนและใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) จำแนกเป็นผู้บริหาร จำนวน 67 คน และครูจำนวน 272 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) จำนวน 1 ฉบับ โดยแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับสถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็น แนวตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สกลนคร จำนวน 7 ด้าน ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วน ประเมินค่า 5 ระดับ จากมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยมีวิธีการเก็บรวบรวมดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเสนอคำร้องต่อสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ให้ออกหนังสือขอความร่วมมือไปยังโรงเรียนเพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม
2. ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามจำนวน 339 ฉบับ เก็บข้อมูลด้วยตนเอง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ประกอบด้วย ค่าร้อยละ (Percentage) เพื่อหาร้อยละของแบบสอบถามที่จำแนกกลุ่มตัวอย่าง ค่าเฉลี่ย (Mean) และการวิเคราะห์ค่าดัชนีเรียงลำดับความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง (Modified Priority Needs Index; PNI *Modified*)

2. สถิติที่ใช้หาคุณภาพของเครื่องมือ ประกอบด้วย การหาค่าอำนาจจำแนกของจำแนกรายข้อกับคะแนนรวม โดยใช้ค่าสหสัมพันธ์อย่างง่าย (Item – total Correlation) ของเพียร์สัน (Pearson) และการหาความเชื่อมั่น (Reliability) การหาค่าความเชื่อมั่นของ แบบสอบถาม โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's d-Coefficient)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปได้ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียน ตามทัศนะของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง

การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สถานศึกษา	ค่าสถิติ		การแปล ความหมาย
	\bar{x}	S.D.	
1. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	3.47	.54	ปานกลาง
2. การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	3.35	.58	ปานกลาง
3. การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	3.46	.54	ปานกลาง
4. การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายใน	3.41	.58	ปานกลาง
5. การติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษา	3.39	.61	ปานกลาง
6. การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (SAR)	3.48	.53	ปานกลาง
7. การพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ	3.45	.67	ปานกลาง
รวม	3.43	.51	ปานกลาง

2. สภาพที่พึงประสงค์การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียน ตามทัศนะของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สถานศึกษา	ค่าสถิติ		การแปล ความหมาย
	\bar{x}	S.D.	
1. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	3.94	.75	มาก
2. การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	4.04	.86	มาก
3. การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	4.05	.75	มาก
4. การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายใน	3.41	.58	มาก
5. การติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษา	3.92	.84	มาก
6. การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (SAR)	4.07	.71	มาก
7. การพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ	3.86	.86	มาก
รวม	3.90	.66	มาก

3. ความต้องการจำเป็นการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียน ตามทัศนะของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร โดยรวมพบว่า มีความต้องการจำเป็นเท่ากับ (PNI_{modified}=0.13) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น จากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา (PNI_{modified}=0.20) การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา (PNI_{modified}=0.17) การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายใน (PNI_{modified}=0.16) การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (SAR) (PNI_{modified}=0.16) การติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษา (PNI_{modified}=0.15) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (PNI_{modified}=0.13) และการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ (PNI_{modified}=0.11)

การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สถานศึกษา	I	D	PNI	ลำดับ
1. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	3.94	3.47	0.13	5
2. การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	4.04	3.35	0.20	1
3. การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	4.05	3.46	0.17	2
4. การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายใน	3.97	3.41	0.16	3
5. การติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษา	3.92	3.39	0.15	4
6. การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (SAR)	4.07	3.48	0.16	3
7. การพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ	3.86	3.45	0.11	6
รวม	3.90	3.43	0.13	

อภิปรายผลการวิจัย

1. สภาพปัจจุบันการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียน ตามทัศนะของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย

3 อันดับ ได้แก่ การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (SAR) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยทั้ง 3 ด้านดังกล่าวมีค่าเฉลี่ยเกือบถึงระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และบุคลากรทุกคนในโรงเรียนได้ตระหนักถึงความสำคัญของการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ซึ่งได้ร่วมมือร่วมแรงในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดไว้ แต่เนื่องจากบริบท ความพร้อมทั้งด้านบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ งบประมาณ ในการสนับสนุนการดำเนินการ จึงมีความแตกต่างกัน ทำให้ผลการดำเนินการในภาพรวมจึงอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับ ศุภชาติชัย ช่วยรักษา, กาญจนา วงษ์สวัสดิ์, ปาริชาติ โนนสุภา (2557, หน้า 192 – 200) ได้ศึกษาการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนบ้านดงเสียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 พบว่า สภาพของการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านดงเสียว พบว่า มีการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในทุกปี การศึกษา แต่มีแผนการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในไม่ชัดเจน จึงทำให้การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในไม่สอดคล้องกับกระบวนการประกันคุณภาพภายใน

2. สภาพที่พึงประสงค์การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียน ตามทัศนะของผู้บริหาร และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สกลนคร โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับ ได้แก่ การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (SAR) การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะทั้งผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นว่าสภาพที่พึงประสงค์ในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนควรจะต้องให้เป็นไปตามกรอบมาตรฐานและแนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561) ได้กำหนดไว้ เพื่อเป็นมาตรฐานเดียวกันของทุกโรงเรียน อันจะทำให้เกิดความเชื่อถือได้ว่าคุณภาพการศึกษาของประเทศไทยเป็นมาตรฐานเดียวกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิพิฐพนธ์ สलगสิงห์ และคณะ (2559, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ จตุรภัทร ประทุม และคณะ (2559, หน้า 126) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และผลการวิจัยของนิวัติ เชียงแรง (2555, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 พบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก

3. ความต้องการจำเป็นการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียน ตามทัศนะของผู้บริหาร และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สกลนคร โดยรวมพบว่า มีความต้องการจำเป็นเท่ากับ ($PNI_{modified}=0.13$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น จากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ($PNI_{modified}=0.20$) การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ($PNI_{modified}=0.17$) การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายใน ($PNI_{modified}=0.16$) การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (SAR) ($PNI_{modified}=0.16$) การติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษา ($PNI_{modified}=0.15$) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ($PNI_{modified}=0.13$) และการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ ($PNI_{modified}=0.11$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษานั้นจะต้องได้มีการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ทั้งแผนพัฒนาสถานศึกษาในระยะยาว ระยะปานกลาง

และแผนปฏิบัติการประจำปี เพื่อเป็นการกำหนดแนวทางว่าโรงเรียนจะดำเนินการพัฒนาสถานศึกษาอย่างไร โดยนำผลจากการดำเนินการในรอบปีที่ผ่านมาโดยเฉพาะสิ่งที่ปัญหาและอุปสรรคที่ทำให้การดำเนินงานของโรงเรียนไม่สามารถดำเนินไปสู่ความสำเร็จได้ หรือเป็นจุดอ่อนของโรงเรียน แล้วนำมาสู่การกำหนดเป็นแผนงาน โครงการ และกิจกรรมที่จะนำไปสู่การพัฒนา และนำไปสู่การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และการประเมินผล และตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายใน ตามลำดับ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ รุจิรา กองจันทร์, สมเกียรติ ตุ่นแก้ว, พูนชัย ยาวีราช, ไพโรภ รัตนชูวงศ์ (2563, หน้า 253 - 262) ได้ศึกษานวัตกรรมการบริหารและการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการประกันคุณภาพ ของโรงเรียนนงพัฒนวิद्याคม พบว่า สภาพการบริหารและการจัดการศึกษาที่พัฒนาการประกันคุณภาพของโรงเรียนนงพัฒนวิद्याคม เมื่อพิจารณาคุณค่าด้านนี้ความต้องการจำเป็น พบว่า กระบวนการบริหารและการจัดการที่ควรดำเนินการพัฒนาเรียงตามลำดับ ได้แก่ การประกันคุณภาพการศึกษา กระบวนการบริหารและการจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และด้านผู้บริหาร

2. นวัตกรรมการบริหารและการจัดการศึกษาเพื่อการประกันคุณภาพของโรงเรียนนงพัฒนวิद्याคม ประกอบด้วยระบบการบริหารและการจัดการการศึกษา 6 ระบบ ได้แก่ 1) ระบบการนำองค์กร 2) ระบบการบริหารและการจัดการเชิงกลยุทธ์ 3) ระบบบริหารและการจัดการบุคลากร 4) ระบบการบริหารและการจัดการสารสนเทศ และเทคโนโลยีสารสนเทศ 5) ระบบการบริหารและการจัดการ การเรียนการสอน 6) ระบบการจัดการคุณภาพการศึกษา

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร พบว่า สภาพปัจจุบันโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ดังนั้นจึงควรให้มีการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียนอย่างจริงจังและให้ทุกคนได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาต่อไป

1.2 ความต้องการจำเป็นเมื่อจัดเรียงลำดับ พบว่า การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายใน การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (SAR) การติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษา การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ ตามลำดับ ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนสามารถนำข้อมูลที่ได้นี้ไปเป็นแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อให้เกิดผลที่จะก่อให้เกิดคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรดำเนินการวิจัยรูปแบบการพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

2.2 ควรศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจากจังหวัดอื่น: กรณีศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- จตุรภัทร ประทุม. (2559). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นิพิฐพนธ์ สวางสิงห์ และคณะ. (2559). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- นิวัตติ เชียงแรง. (2555). *การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36*. การศึกษาค้นคว้าอิสระ. กศ.ม. เพาะ: มหาวิทยาลัยพะเยา.
- รุจิรา กองจันทร์, สมเกียรติ ตุ่นแก้ว, พูนชัย ยาวีราช, ไพโรภ รัตนชูวงศ์. (2563). *นวัตกรรมการบริหารและการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการประกันคุณภาพของโรงเรียนปงพัฒนวิทยาคม*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. เชียงราย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- ศุภาพิชญ์ ช่วยรักษา, กาญจนา วงษ์สวัสดิ์, ปาริชาติ ไนต์สุภา. (2557). *การพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนบ้านดงเสียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23. (2562). *สารสนเทศทางการศึกษา 2562*. สกลนคร: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). *แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- เอกพจน์ สิงห์คำ. (2560). *การศึกษาความต้องการจำเป็นและแนวทางในการพัฒนาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ของผู้อำนวยการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.